

РЕШЕНИЕ

КАРАР

15 сентябрь 2022 ел

№ 13

«Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Илексаз авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр кертү турында» Илексаз авыл жирлеге Советы карары проекты хакында

«Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2021 елның 30 апрелдәге 116-ФЗ номерлы Федераль законның 7 статьясы, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле һәм муниципаль контроль турында «Федераль закон кабул ителүгә бәйле рәвештә Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2021 елның 11 июндәге 170-ФЗ номерлы Федераль законның 62 статьясы нигезендә, «Россия Федерациясе Бюджет кодексына үзгәрешләр кертү турында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының аерым нигезләмәләренен гамәлдә булуын туктатып тору хакында» 28.06.2021 ел, № 228-ФЗ Федераль законның 2 статьясы, «Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2022 елның 14 мартындагы 60-ФЗ номерлы Федераль законның 5 статьясы белән, «Россия Федерациясе Бюджет кодексының аерым нигезләмәләре» Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлдәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы белән, Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында" Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Илексаз авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставының 78-80 ст. нигезендә Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Илексаз авыл жирлеге Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Илексаз авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр кертү турында» Сарман муниципаль районының Илексаз авыл жирлеге Советы карары проекты (1 нче кушымта) гавами тыңлауларга чыгарырга.

2. Түбәндәгеләрне расларга:

- Сарман муниципаль районының «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Илексаз авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр кертү турында» Сарман муниципаль районының Илексаз

авыл жирлеге Советы карары проекты буенча гражданнарның тәкъдимнәрен исәпкә алу тәртибе (2 нче кушымта);

- Сарман муниципаль районының Илексаз авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Илексаз авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр кертү турында» карары проекты буенча гавами тыңлаулар үткөрү тәртибе (3 нче кушымта).

3. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Илексаз авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр кертү турында» Сарман муниципаль районының Илексаз авыл жирлеге Советының түбәндәге составта карары проекты буенча тәкъдимнәрен исәпкә алу, гомумиләштерү һәм карау буенча эш төркеме төзәргә:

- 1) Гыйлфанов Ф.М.- төркем жетәкчесе;
- 2) Ризатдинов Г.Г. - төркем әгъзасы;
- 3) Биктимирова З.Н.- төркем әгъзасы;
- 4) Рахимова А.Н. - төркем әгъзасы;
- 5) Зарипова Г.М. - төркем әгъзасы

4. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Илексаз авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Илексаз авыл жирлеге» Уставына үзгәрешләр кертү турында» карары проекты буенча халык алдында тыңлаулар уздырырга. 2022 елның 17 октябрь 10.00 сәгатәтә Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Илексаз авыл жирлеге Советының утырышлар залында (Илексаз авылы, Комсомол ур., 2 йорт).

5. Эш төркеменә Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Илексаз авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Илексаз авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставын яңа редакциядә кабул итү турында» карары проекты буенча тәкъдимнәрен өйрәнәргә һәм гомумиләштерәргә.

6. Әлеге карарның үтәләшен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Илексаз авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставын яңа редакциядә кабул итү турында» Сарман муниципаль районының Илексаз авыл жирлеге Советы карары проекты буенча кәргән тәкъдимнәрен исәпкә алу, гомумиләштерү һәм карау буенча эш төркеменә йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районы
Илексаз авыл жирлеге
Советы рәисе

Ф.М.Гыйлфанов

РЕШЕНИЕ

КАРАР

№ _____

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Илексаз авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр кертү турында

«Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2021 елның 30 апрелендәге 116-ФЗ номерлы Федераль законның 7 статьясы, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле һәм муниципаль контроль турында «Федераль закон кабул ителүгә бәйле рәвештә Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2021 елның 11 июнендәге 170-ФЗ номерлы Федераль законның 62 статьясы нигезендә, «Россия Федерациясе Бюджет кодексына үзгәрешләр кертү турында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының аерым нигезләмэләренен гамәлдә булуын туктатып тору хакында» 28.06.2021 ел, № 228-ФЗ Федераль законның 2 статьясы, «Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2022 елның 14 мартындагы 60-ФЗ номерлы Федераль законның 5 статьясы белән, «Россия Федерациясе Бюджет кодексының аерым нигезләмэләре» Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы белән, Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында" Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Илексаз авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставының 78-80 ст. нигезендә Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Илексаз авыл жирлеге Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Илексаз авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына кушымта нигезендә үзгәрешләр кертүгә.
2. Әлеге карар гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә үз көченә керә.
3. Гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә жибәрергә.
4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Илексаз авыл жирлеге башлыгына йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районы
Илексаз авыл жирлеге
Советы рәйсе

Ф.М.Гыйлфанов

Сарман муниципаль районының
Илексаз авыл җирлеге Советы
карарына кушымта 15 сентябрь 2022
ел

«Илексаз авыл җирлеге» муниципаль берәмлек Уставына үзгәрешләр һәм өстәмэләр

7 статьяның 1 өлешендәге 9 пункттың «аларның үтәлешен тикшереп торуны гамәлгә ашыру» сүзләрен «җирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен үтәү, социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелүче хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәмин итү таләпләрен үтәү предметы булган төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру» сүзләренә алмаштырырга;

17 статьяның 10 өлешен түбәндәге редакциядә баян итәргә:

«10. Гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртібе муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) Советның норматив хокукый актлары белән билгеләнә һәм муниципаль берәмлек халкына гавами тыңлаулар уздыру вакыты һәм урыны турында алдан хәбәр итүне, муниципаль хокукый акт проекты белән алдан ук таныштыруны, шул исәптән аны җирле үзидарә органының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштыру юлы белән яисә җирле үзидарә органының үз эшчәнлегенә турында мәгълүматны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә, «Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат» челтәрендә (PRAVO.TATARSTAN.RU) яисә муниципаль берәмлек проектында «Дәүләт һәм җирле үзидарә органнары эшчәнлегенә турында мәгълүмат белән тәмин итү турында» 2009 елның 9 февралендәге 8-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләрен исәпкә алып танышуны күз алдында тотарга тиеш (алга таба әлегә статьяда - рәсми сайт), муниципаль берәмлек кешеләренә муниципаль хокукый акт проекты буенча фикер алышуга чыгарылган, шул исәптән рәсми сайт ярдәмендә, үз искәртмәләрен һәм тәкъдимнәрен муниципаль берәмлек халкының гавами тыңлауларында катнашуны, гавами тыңлауларның нәтижәләрен бастырып чыгаруны (халыкка житкерүне) тәмин итә торган башка чаралар, кабул ителгән карарларның нигезле булуын да кертеп, шул исәптән аларны рәсми сайтка урнаштыру юлы белән күрсәтү мөмкинлегенә.

Муниципаль берәмлек уставында һәм (яисә) Поселение Советының норматив хокукый актларында әлегә өлешендә беренче абзацында күрсәтелгән материалларны һәм мәгълүматны урнаштыру, муниципаль берәмлек кешеләренә муниципаль хокукый акт проекты буенча үз искәртмәләрен һәм тәкъдимнәрен тапшыру мөмкинлеген тәмин итү, шулай ук рәсми сайтының мондый максатлары өчен мәжбүри файдалану турындагы таләпләргә үтәп, гавами тыңлауларда муниципаль берәмлек халкының катнашуы өчен «Бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталы» федераль дәүләт

мәгълүмат системасы файдаланылырга мөмкин, әлеге статьяның максатлары өчен файдалану тәртібе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә;

3. 17 статьяның 3 өлешендәге 3 пункттын түбәндәге редакциядә баян итәргә:

«11. Генераль планнар проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияне ызанлау кагыйдәләре проектлары, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар, жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә яисә рөхсәт бирү турындагы карарлар проектларына, рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турындагы карарлар проектларына, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен һәм мондый файдалануның башка төрен үзгәртү мәсьәләләренә, жирдән файдалануның расланган кагыйдәләре булмаганда һәм төзелеш корылмалары төзү турындагы кануннар нигезендә гавами тыңлаулар яисә ижтимагый фикер алышулар үткәрелә»;

4. 18.1 статьяда:

3 өлешкә түбәндәге эчтәлекле 10 пункт өстәргә:

«10) торак пункт территориясенә әлеге өлешендә гражданнарның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча жирлек составына керә торган торак пункт территориясе өлешендә Татарстан Республикасы законы нигезендә.»;

б) 3 нче өлешне түбәндәге редакциядә бирергә:

«4. Гражданнарның жыены жирлек башлыгы яисә сайлау хокукына ия, кимендә 10 кеше яши торган торак пунктта яшәүчеләр төркеме инициативасы белән чакырылырга мөмкин.

Әлеге статьяның 3 өлешендәге 5 пункттында каралган гражданнарның жыены, 10 кешедән дә ким булмаган санда торак пункт территориясенә тиешле өлешендә яшәүче кешеләр төркеме инициативасы белән, Жирлек Советы тарафыннан чакырылырга мөмкин.

Гражданнарның үзара салым акчаларын кертү һәм алардан файдалану мәсьәләсе буенча гражданнар жыены үткәрелергә мөмкин Сарман муниципаль районы чикләрендә жирлек составына керүче торак пункт территориясенә бер өлешенә чикләрен билгеләү критерийлары Татарстан Республикасы законы белән билгеләнә.»;

5. түбәндәге эчтәлекле 21.1 статья өстәргә:

«21.1 статья. Инициатив проектлар

1. Жирлек халкы яисә аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия чараларны гамәлгә ашыру максатларында жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне яисә жирле үзидарә органнарына хәл итү хокукы бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү буенча инициатив проект кертелергә мөмкин. Инициатив проектлар гамәлгә ашырыла ала торган жирлек территориясенә бер өлешен билгеләү тәртібе Жирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

2. Инициатив проектны кертү инициативасы белән уналты яшыкә житкән һәм жирлек территориясендә яшәүче кимендә ун граждан, территориаль ижтимагый үзидарә органнары, авыл торак пункты старостасы (алга таба - проект инициаторлары) инициатив төркем чыгыш ясарга хокуклы. Инициатив төркемнең минималь саны Жирлек Советының норматив хокукый акты белән киметелергә мөмкин. Жирлек Советының норматив хокукый акты нигезендә проект инициаторы булу хокукы шулай ук жирлек территориясендә эшчәнлек алып баручы башка затларга да бирелергә мөмкин.

3. Тикшерү актында түбәндәге мәгълүмат булырга тиеш:

1) жирлектә яисә аның өлешендә яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия проблемаларны тасвирлау;

2) күрсәтелгән проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;

3) инициатив проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәсен (көтелгән нәтижәләрен) тасвирлау;

4) инициатив проектны гамәлгә ашыруга кирәкле чыгымнарның алдан исәпләве;

5) инициатив проектны гамәлгә ашыруның планлаштырыла торган сроклары;

6) планлаштырыла торган (мөмкин) финанс, мөлкәт һәм мөлкәт турында белешмәләр (яисә) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның хезмәт катнашуы;

7) инициатив түләүләрнең планлаштырылган күләменнән тыш, әлеге акчаларны инициатив проектны гамәлгә ашыруга куллану күздә тотылган очракта, жирле бюджет акчалары күләменә күрсәтү;

8) Поселение территориясенә яисә аның чикләрендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак өлешенә Жирлек Советы карары белән билгеләнгән тәртип нигезендә күрсәтү;

9) Жирлек Советы карарында каралган башка белешмәләр.

4. Башкарма комитетка кертелгәнче инициатива проекты гражданныр жыенында, жыелышында яисә конференциясендә, шул исәптән гражданныр территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча жыелышында яисә конференциясендә, инициатив проект турында фикер алышу, аның халык мәнфәгатьләренә туры килүен билгеләү максатыннан каралырга тиеш.

Инициатив проектны гамәлгә ашыруның максатчанлыгы, шулай ук гражданныр жыены, жыелышы яисә конференциясе тарафыннан инициатив проектны хуплау турында карар кабул итү. Шул ук вакытта бер жыенда, бер жыелышта яки гражданнырның бер конференциясендә берничә инициативалы проект каралырга мөмкин.

Жирлек Советы карары белән шулай ук гражданнырдан сорашып белешү, имзалар жыю юлы белән инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнырның фикерен ачыклау мөмкинлеге карала ала.

Инициатив проектны гамәлгә керткәндә проектның инициаторлары Жирлек Башкарма комитетына гражданнырның жыены, жыелышы яисә

конференциясе беркетмәсен, гражданнарның сораштыру нәтижеләрен һәм (яисә) гражданнарның инициатив проектка Поселение халкы яисә аның өлеше тарафыннан ярдәм күрсәтүне раслый торган имзалар кәгазьләрен тагалар.

5. Инициатив проектны муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына кертү турындагы мәгълүмат Жирлек жирлегенең рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә инициатив проект жирле администрациягә кертелгән көннән алып өч эш көне эчендә бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш һәм әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән белешмәләренә, шулай ук проектның инициаторлары хакында булырга тиеш. Бер үк вакытта гражданнар үзләренең кисәтүләрен һәм тәкъдимнәрен тәкъдим итү мөмкинлегенә турында, аларны тәкъдим итү сөзгөн күрсәтеп, башкарма комитетка хәбәр ителә. Үзләренең искәртмәләрен һәм тәкъдимнәрен уналты яшыкә житкән Жирлек халкы жибәрергә хокуклы. Күрсәтелгән мәгълүматны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштыру мөмкинлегенә булмаган очракта, күрсәтелгән мәгълүмат Сарман муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырыла.

Авыл торақ пунктында күрсәтелгән мәгълүмат авыл торақ пунктының старостасы гражданнарына житкерелергә мөмкин.

6. Инициатив проект Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан кертелгән көннән алып 30 көн эчендә һичшиксез каралырга тиеш. Муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты инициатив проектны карау нәтижеләре буенча түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

1) инициативалы проектны хупларга һәм аның өстендә эшләүне жирле бюджет турындагы карар белән каралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә жирле бюджет проектын төзү һәм карау тәртибенә туры китереп (жирле бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү) тиешле максатларга һәм (яисә) тиешле максатларга һәм (яисә) дәвам итәргә;

2) Инициатив проектны хуплаудан баш тартырга һәм инициатив проектны хуплаудан баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, аны проект инициаторларына кайтарырга.

7. Жирлек башкарма комитеты түбәндәге очрақларның берсендә инициатив проектны хуплаудан баш тарту турында карар кабул итә:

1) инициатив проектны кертүнең һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;

2) инициатив проектын Россия Федерациясенең федераль законнары һәм башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары таләпләренә, Жирлек уставына туры килмәве;

3) жирле үзидарә органнарының кирәкле вәкаләтләре һәм хокуклары булмаганлыктан, инициатив проектны гамәлгә ашыру мөмкинлегенә булмау;

4) инициатив түләүләре барлыкка килмәгән инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәкле чаралар күләмендә жирле бюджет чаралары булмау;

5) инициатив проектта тасвирланган проблеманы нәтижелерәк хәл итү мөмкинлегенә булу;

6) инициативалы проектны конкурс буенча сайлап алуны узмаган дип тану.

8. Жирлекнең башкарма комитеты хокуклы, ә әлегә статьяның 7 өлешендәгә 5 пунктында каралган очракта проект инициаторларына бергәләп инициатив проектны эшләп бетерергә тәкъдим итәргә, шулай ук аны башка муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органы яисә дәүләт органы карамагына аларның компетенцияләре нигезендә тәкъдим итәргә тиеш,

9. Инициатив проектларны күрсәтү, кертү, фикер алышу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткәрү тәртибе Жирлек Советының (Совет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы гражданның) тарафыннан билгеләнә.

10. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән финанс ярдәме алу өчен тәкъдим ителә торган инициатив проектларга карата инициатив проектлар булырга тиешле белешмәләр составына таләпләр, инициатив проектларны карау тәртибе, шул исәптән аларны хуплаудан баш тарту өчен нигезләр, мондый инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу тәртибе һәм критерийлары Татарстан Республикасы законы һәм (яисә) башка норматив хокукый акты нигезендә билгеләнә. Бу очракта әлегә статьяның 3, 6, 7, 8, 9, 11 һәм 12 өлешләрендәгә таләпләр кулланылмый.

11. Жирлекнең башкарма комитетына берничә инициативалы проект кертелгән очракта, шул исәптән эчтәлегенә буенча шундый ук өстенлекле проблемаларны тасвирлап, башкарма комитет жирлегенә конкурс нигезендә сайлап алуны оештыра һәм бу хакта проектның инициаторларына хәбәр итә.

12. Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткәрү коллегиаль органга (комиссиягә) йөкләнә, аны төзү һәм аларның эшчәнлек тәртибе Жирлек Советы карары белән билгеләнә. Коллегия органның (комиссиянең) составы Жирлекнең Башкарма комитеты тарафыннан төзелә. Мондый чакта коллегиаль орган (комиссия) әгъзаларының гомуми санының яртысы Жирлек Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнергә тиеш. Проектның инициаторларына һәм аларның вәкилләренә конкурс нигезендә сайлап алуны уздырганда коллегиаль орган (комиссия) тарафыннан инициатив проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян итү мөмкинлегенә тәмин ителергә тиеш.

13. Проектның инициаторлары, Жирлек территориясендә гражданның жыены, жыелышы яисә конференциясе тарафыннан вәкаләтле башка гражданның, шулай ук Россия Федерациясе законнарында билгеләнә торган башка затлар инициатив проектны Россия Федерациясе законнарына каршы килми торган рәвешләрдә гамәлгә ашыруны жәмәгать контролендә тотарга хокуклы.

14. Инициатив проектны Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан карау турында, инициатив проектны гамәлгә ашыру барышы турында, шул исәптән акчаларны куллану турында, аны гамәлгә ашыруда кызыксынучы

затларның мөлкәти һәм (яисә) хезмәт катнашуы турында мәғлүмәт «Интернет» мәғлүмәт-телекоммуникация челтәрендәге Жирлекнең рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш.

Инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары турында Жирлек Башкарма комитетының хисабы Инициатив проектны гамәлгә ашыру тәмамланган көннән соң 30 календарь көн эчендә «Интернет» мәғлүмәт-телекоммуникация челтәрендәге Жирлекнең рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш. Күрсәтелгән мәғлүмәтны «Интернет» мәғлүмәт-телекоммуникация челтәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаган очракта, күрсәтелгән мәғлүмәт Сарман муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырыла. Авыл торак пунктында күрсәтелгән мәғлүмәт авыл торак пунктының старостасы гражданнына житкерелергә мөмкин.».

6. 25 статьяның 5 пункттындагы 7 пунктчасының 3 абзацында «, акциялә» сүзен төшереп калдырырга;

7. 55.1 статьяның 1 өлешендәге 2 пункттын түбәндәге редакциядә бирергә:

«7) Россия Федерациясе гражданныгы яисә чит ил гражданныгы - Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданныгы, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы, чит дәүләт гражданныгы булу яисә яшәүгә хокукны раслаучы бүтән документ яисә Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы дигән чит ил гражданы яисә, Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендә Россия Федерациясе гражданы территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы бүтән документ яисә бүтән документ булу;»;

7. 55.1 статьяның 1 өлешендәге 2 пункттын түбәндәге редакциядә бирергә:

«8) Россия Федерациясе гражданныгы яисә чит ил гражданныгы - Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданныгы, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы, чит дәүләт гражданныгы булу яисә яшәүгә хокукны раслаучы бүтән документ яисә Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы дигән чит ил гражданы яисә Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендә Россия Федерациясе гражданы территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы чит ил гражданы булу хокукы, әгәр Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә башкасы каралмаган булса;»;

9. 43 статьяда:

1 өлешнең 7 пункттындагы 3 абзацында «аларның үтәлешен тикшереп торуны гамәлгә ашыру» сүзләрен «жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен үтәү предметы булган төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру, социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәмин итү таләпләрен үтәү» сүзләренә алмаштырырга;

4.4. 12 өлешнең өченче абзацын түбәндәге редакциядә бирергә:

«Жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслый, төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыра, аның предметы булып Поселения территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен үтәү, социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәмин итү таләпләрен үтәү тора, Жирлек территориясен күрсәтелгән кагыйдәләр нигезендә төзекләндерүне оештыра, шулай ук торак пунктлары чикләрендә урнашкан шәһәр урманнарыннан, аеруча саклана торган табигать территорияләреннән файдалануны, саклауны, аларны торгызуны оештыра;»;

б) 3 нче өлешне түбәндәге редакциядә бирергә:

«3. Жирлекнең башкарма комитеты муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле орган булып тора.

Муниципаль контроль өлкәсендәге Жирлек Башкарма комитеты вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

1) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда дәүләт контроле (күзәтчелеге), муниципаль контроль өлкәсендә бердәм дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруда катнашу;

2) Жирлек территориясендә муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру;

3) «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә башка вәкаләтләр.

Муниципаль контроль төрләрен оештыру һәм гамәлгә ашыру «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон белән жайга салына.»;

10. 44 статьяның 2 пунктчындагы 2 пунктчыда «(вәкиллеке) дәүләт хакимияте органында» сүзләрен «органга» сүзенә алмаштырырга;

11. Түбәндәге эчтәлекке 46.1 статья өстәргә:

«46.1 статья. Инициатив проектларны гамәлгә ашыруны финанс ягыннан һәм башкача тәмин итү

1. Әлеге Уставның 21.1 статьясында каралган инициатив проектларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итү чыганагы булып, жирлекнең тиешле чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәмин итү максатларында Татарстан Республикасы бюджетыннан инициатив түләүләр һәм (яисә) бюджетара трансфертлар күләмнәрен исәпкә алып, төзелә торган инициатив проектларны гамәлгә ашыруга жирле бюджет турындагы карар белән каралган бюджет ассигнованиеләре тора.

2. Инициатив түләүләр дигәндә, конкрет инициативалы проектларны гамәлгә ашыру максатларында Россия Федерациясе законнары нигезендә ирекле нигездә түләнгән торган һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы

нигезендә жирле бюджетка күчерелә торган гражданнарның, индивидуаль эшкуарларның һәм төзелгән юридик затларның акчалары аңлашыла.

3. Инициатив проект гамәлгә ашырылмаган очракта, инициатив түләүләр аларны жирле бюджетка күчергән затларга (шул исәптән оешмаларга) кайтарылырга тиеш. Инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары буенча инициатив проектны гамәлгә ашыру максатларында файдаланылмаган инициатив түләүләрнең калган өлеше барлыкка килгән очракта, күрсәтелгән түләүләр аларны жирле бюджетка күчергән затларга (шул исәптән оешмаларга) кайтарылырга тиеш.

Жирле бюджетка күчерелгән затларга (шул исәптән оешмаларга) кире кайтарылырга тиешле инициатив түләүләр суммаларын исәпләү һәм кире кайтару тәртибе поселок Советы карары (Совет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы гражданнар жыены карары) белән билгеләнә.

4. Инициатив проектларны гамәлгә ашыру шулай ук кызыксынган затларның ихтыярий һәм (яисә) хезмәт катнашуы рәвешендә дә тәмин ителергә мөмкин.».

58 статьяда:

б) 3 нче өлешне түбәндәге редакциядә бирергә:

«3. Башка муниципаль берәмлекләренең эшкуарлык һәм башка икътисадый эшчәнлек субъектлары өчен яңа таләпләр билгели торган яисә муниципаль норматив хокукий актларда элек каралган мәжбүри таләпләрне үзгәртә торган муниципаль хокукий актлары проектлары, инвестиция эшчәнлегенә субъектлары өчен бурычлар, жирле үзидарә органнары үткәрә торган жайга салу йогынтысын Татарстан Республикасы законы нигезендә муниципаль норматив хокукий актларда билгеләнгән тәртиптә бәяләнәргә мөмкин, моңа түбәндәгеләр керми:»

б) 3 өлешнең 5 абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Муниципаль норматив хокукий актлар проектларының жайга салу йогынтысын бәяләү эшкуарлык һәм башка икътисадый эшчәнлек субъектлары өчен артык бурычлар, тыюлар һәм чикләүләр кертә торган яисә аларны кертүгә этәрә торган нигезләмәләрне, шулай ук эшкуарлык һәм башка икътисадый эшчәнлек субъектларының һәм жирле бюджетларның нигезләнмәгән чыгымнары барлыкка килүгә ярдәм итә торган нигезләмәләрне ачыклау максатларында уздырыла»;

13. 70 статьяда:

7 өлешнең 2 абзацына түбәндәге эчтәлекле яңа абзац өстәргә:

«- Россия Федерациясенең милли үсеше максатларын һәм гавами хакимият органнары эшчәнлегенең аларга ирешү юнәлешен билгели торган документлар;»;

өченче - жиденче абзацларны тиешенчә дүртенче - сигезенче абзацлар дип санарга;

б) 3 нче өлешне түбәндәге редакциядә бирергә:

«10. Жирлек бюджеты турындагы карар белән түбәндәгеләр раслана:
- Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.1 статьясында каралган очрактарда бюджет керемнәренә баш администраторлары исемлеге;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.2 статьясында каралган очракларда бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары исемлеге;

- чыгым төрлөренең бүлекләре, бүлекчэләре, максатчан статьялары, төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) йә чыгым төрлөренең бүлекләре, бүлекчэләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), чыгымнар төрлөренең төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) һәм (яисә) чыгымнарның максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), бюджетлар чыгымнары классификациясенә чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча, шулай ук бюджетлар чыгымнары классификациясенә тиешле бюджет кодексында, Татарстан Республикасы законында, муниципаль Советның хокукый актында билгеләнгән очракларда бүлекләре һәм бүлекчэләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү;

- бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларыннан тыш, чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елы һәм план чорына) бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;

- гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә жибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренә гомуми күләме;

- чираттагы финанс елында (чираттагы финанс елында һәм план чорында) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменә кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча) чираттагы финанс елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменә кимендә 5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган чыгымнарны исәпкә алмыйча) расланган (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган чыгымнарның гомуми күләменнән кимендә 5 проценты күләмендә); чираттагы финанс елына бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары (чираттагы финанс елы һәм план чоры);

- муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге, чираттагы финанс елыннан (чираттагы финанс елы һәм план чорының елдан-ел) килүче елның 1 гыйнварына торышы буенча, шул исәптән муниципаль гарантияләре буенча бурычның югары чиге күрсәтелеп;

- федераль бюджетның һәм Россия Федерациясе бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларының, Татарстан Республикасы бюджетының һәм бюджеттан тыш дәүләт территориаль фондлары бюджетларының, жирле

бюджетның Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы законнда, Поселение Советының муниципаль хокукый актында билгелэнгән башка күрсәткечләрә.».

14. 72 статьяның 1 өлешендә «торак пункт» сүзләреннән соң «(яисә аның территориясенә өлешләрә)» сүзләрен өстәргә;

15. 80 статьяның 2 өлешен түбәндәгә редакциядә баян итәргә:

«2. Жирлек уставы, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Жирлек Советы карары аларны дәүләт теркәвенә алганнан соң рәсми басылып чыгарга (халыкка житкереләргә) тиеш һәм алар рәсми басылып чыкканнан соң әлеге Устав нигезендә, шулай ук әлеге Устав нигезендә «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталы» (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм шулай ук Россия Юстиция министрлығының «Россия Федерациясендә норматив хокукый актлар» порталында (<http://pravo-минюст>) урнаштыру юлы белән үз көченә керә. Жирлек башлығы муниципаль берәмлекләр уставларын теркәү өлкәсендә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органының территориаль органынан «Муниципаль берәмлекләр уставларын дәүләт теркәвенә алу турында» 2005 елның 21 июлендәгә 97-ФЗ номерлы Федераль законның 4 статьясындагы 6 өлешендә каралган Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре уставларының дәүләт реестрына үзгәрешләр кертү турында Жирлек Уставы, муниципаль хокукый акт турында белешмәләр кертү хакында хәбәрнамә кәргән көннән алып жиде көн эчендә әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Поселение Советы карарын «Муниципаль берәмлекләр уставларын дәүләт теркәве турында» 2005 елның 21 июлендәгә 97-ФЗ номерлы Федераль законның 4 статьясындагы 6 өлешендә каралган Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре уставларының дәүләт реестрына үзгәрешләр кертү хакында.».

Сарман муниципаль районының
Илексаз авыл жирлеге Советы
карарына
2 нче кушымта

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Илексаз авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставын яңа редакциядә кабул итү турында» Сарман муниципаль районының Илексаз авыл жирлеге Советы карары проектына карата гражданнар тәкъдимнәрен исәпкә алу тәртибе һәм гражданнар аның буенча фикер алышуда катнашу

1. “Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының “Илексаз авыл жирлеге” муниципаль берәмлеге Уставын яңа редакциядә кабул итү турында” Сарман муниципаль районының Илексаз авыл жирлеге Советы карары проектына тәкъдимнәр Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Илексаз авыл жирлеге Советына түбәндәге адрес буенча кертелә: Татарстан Республикасы, Сарман муниципаль районы, Илексаз авылы, Комсомол ур., 2 йорт.

Тәкъдимнәр эш көннәрендә махсус жиһазландырылган мәгълүмат стендларда халыкка житкерелгәннән соң 30 көн эчендә 08:00 сәгатьтән 16:00 сәгатькә кадәр кабул ителә.

2. Чыгыш хокукы белән гавами тыңлауларда катнашу өчен заявклар түбәндәге адрес буенча бирелә: Татарстан Республикасы, Сарман муниципаль районы,

Илексаз ав., Комсомол ур., 2 йорт, шәхсән яки почта аша (конвертта "Устава турында фикер алышу")

Гаризалар гавами тыңлаулар үткөрү датасына кадәр 7 көннән дә соңга калмыйча эш көннәрендә 08:00 сәгатьтән 16:00 сәгатькә кадәр кабул ителә.

Сарман муниципаль районының
Илексаз авыл җирлеге Советы
карарына
3 нче кушымта

**Сарман муниципаль районының Илексаз авыл җирлеге Советының
«Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Илексаз
авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставын яңа редакциядә кабул итү
турында» карары проекты буенча гавами тыңлаулар уздыру**

1. «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Илексаз авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставын яңа редакциядә кабул итү турында» Сарман муниципаль районының Илексаз авыл җирлеге Советы карары проекты буенча гавами тыңлаулар (алга таба - гавами тыңлаулар) Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Илексаз авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставының 17 статьясы нигезендә уздырыла

2. Үз тәкъдимнәрен дәлилләү өчен гавами тыңлауларда катнашучылар булып җирлек халкы тора, алар гавами тыңлаулар уздыру датасына кадәр 7 көннән дә соңга калмыйча язма гаризалар тапшырганнар.

Гавами тыңлауларда халык алдында чыгыш ясау хокукыннан башка шәһәрнең барлык кызыксынган кешеләре катнаша ала.

4. Катнашучыларны теркәү гавами тыңлаулар башланганчы 30 минут кала башлана.

5. Гавами тыңлауларында рәислек итүче булып авыл җирлеге башлыгы тора.

Гавами тыңлаулар рәислек итүченең кереш сүзе белән ачыла, ул анда катнашучыларга фикер алышына торган мәсьәләнең асылы, ачык тыңлаулар үткөрү тәртибе турында хәбәр итә.

7. Беркетмәне рәсмиләштерү, керткән тәкъдимнәрен, рекомендацияләрен исәпкә алу өчен, рәис тәкъдире буенча, җитәкче һәм секретариатның ике әгъзасы составында гавами тыңлаулар секретариаты сайлана.

8. Төп нотык белән Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Илексаз авыл җирлеге Советы депутаты, ул Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Илексаз авыл җирлеге Советы карары белән вәкаләтле.

9. Чыгыш хокукы белән гавами тыңлауларда катнашучылар гариза бирү вакытына бәйле рәвештә чиратлылык тәртибендә үз тәкъдимнәрен аргументацияләү өчен чакырыла.

10. Гавами тыңлауларда катнашучыларның чыгышлары 5 минуттан артык дәвам итәргә тиеш түгел.

Гавами катнашучылар чыгыш ясаганнан соң чыгыш ясаучыларга рәислек итүченең рөхсәте белән сораулар бирергә хокуклы.

12. Гавами тыңлауларда катнашучылар гавами тыңлаулар барышына тыкшынырга, аларны туктатырга һәм аларны үткөрүгә комачауларга хокуклы түгел.

13. Гавами тыңлаулар уздырганда тәртип саклау гавами тыңлауларда катнашу өчен мәжбүри шарт булып тора.

14. Гавами тыңлаулар уздыру тәртибендә катнашучылар бозылган очракта, рәис аларны утырыш залыннан алуны таләп итәргә хоуклы.

Чыгышлардан соң рәислек итүче, кирәк булганда, гавами тыңлаулар барышында әйтелгән тәкъдимнәрне, искәрмәләрне ачыклау өчен, ачык тыңлаулар секретариаты житәкчесенә сүз бирә ала.

16. гавами тыңлауларда катнашучыларның барлык искәрмәләре һәм тәкъдимнәре секретариатка язма рәвештә тапшырыла һәм гавами тыңлаулар беркетмәсенә кушып бирелә. Гавами тыңлаулар беркетмәсенә Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Илексаз авыл жирлегә Советы рәисе имза сала һәм анда саклана.

17. Гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә эшче төркем тарафыннан әзерләнә.

18. Гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә халыкка игълан ителәргә тиеш.

19. Гавами тыңлаулар уздыруны оештыру һәм матди-техник тәмин итү Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Илексаз авыл жирлегә Советы тарафыннан гамәлгә ашырыла.